

Tờn ng n th n T Do trên nóc Tháp Rùa

Tác Giả: Nguy n Phúc Giác H i
Thứ Năm, 14 Tháng 10 Năm 2010 11:21

DCVOnline: V tác gi Nguy n Phúc Giác H i – Ông sinh năm 1934, b t đ u là m t th y giáo d y sinh v t; sau ông chuy n sang nghiên c u hi n t t ng l

nh tác gi Nguyễn Phúc Giác Hải / Nguồn: anh.24h.com.vn

và g n đây ông b c vào lãnh v c nghiên c u s . Xin đ c gi i thi u đ n b n đ c m t bài vi t c a ông v t t ng N th n T do không ph i New York mà là m t t t ng đã có m t th i ngay t i thành ph Hà N i. B n đ c cũng có th đ c thêm v tác gi nh ng đ t ng đ n cu i trang.

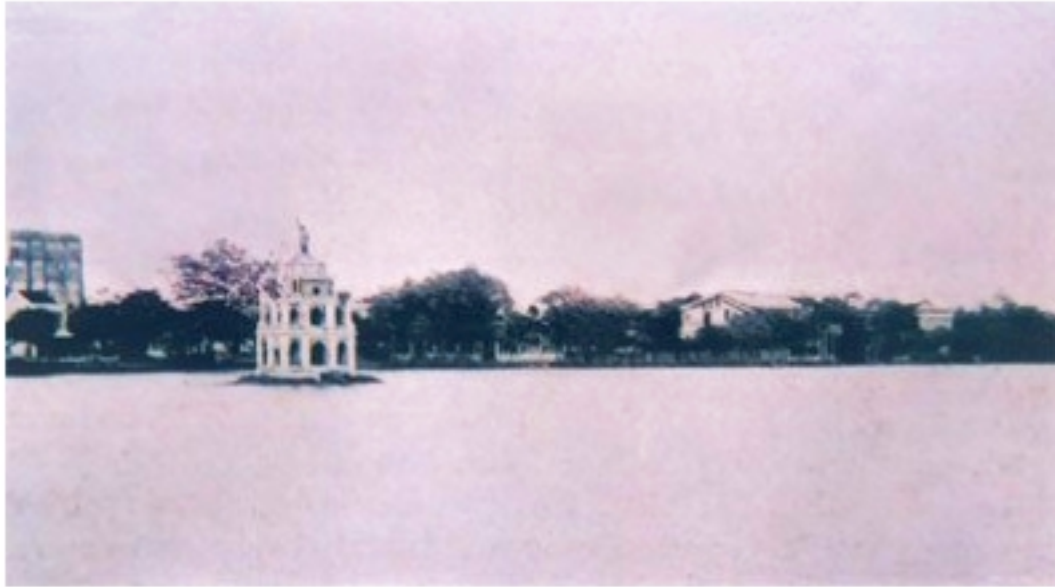
Hà N i t ng có t t ng Th n T Do trên nóc Tháp Rùa

Có l ít ng i bi t r ng Hà N i cũng đã t ng có m t t t ng Th n T Do gi ng h t nh t t ng Th n T Do New York (M) nh ng v i kích th c nh h n.

Tổn g n th n T Do trên nóc Tháp Rùa

Tác Giả: Nguy n Phúc Giác H i

Thứ Năm, 14 Tháng 10 Năm 2010 11:21

T n g Th n T Do trên nóc Tháp Rùa / Ngu n: R. Duboil

Đ làm ra b c t n g N th n T do (Statue de la Liberté), nhà điêu kh c Frédéric Auguste Bartholdi đã làm ra m t s phiên b n c a t n g. N n g phiên b n này đ c g i là phiên b n g c đ phân bi t v i vi c sao chép sau này. B c t n g chính cao 46m đ c đ t t i C n g New York (M) là quà t n g c a Chính Ph Pháp cho Nhân dân M nhân đ p 04/07/1884. B c th hai, cao 11m đ t b Sông Seine (Paris).

B c th ba, mà dân ta g i là “Bà đ m xòè”, cao, 2,85m có m t Vi t Nam năm 1887 nhân đ p H i ch Đ u x o (Hà N i). S ph n c a N th n T Do Vi t Nam th t gian truân và có ph n bi th m.

Sau th i gian ng n đ c tri n l m Đ u x o (Cung văn hoá Vi t Xô b y gi), t n g đ c t n g i Hà N i và đ c đ t V n hoa Paul Bert (V n hoa Chí Linh). Khi chính quy n thu c đ a Pháp mu n đ t t n g Toàn quy n Paul Bert vào v trí c a N th n, t n g đã b d xu n g và n m trên đ t m t th i gian dài tr c khi đ c g n lên Tháp Rùa.

Khi làm pho t n g t n g cho n c M , Bartholdi đã khéo léo gi i quy t v n đ gi n n c a kim lo i qua t m v y l o e x o c a pho t n g. Ng i Hà N i lúc y không quan tâm đ n l ch s c a pho t n g mà ch g i là t n g “Bà đ m xòè”.

Tổn ng n th n T Do trên nóc Tháp Rùa

Tác Giả: Nguy n Phúc Giác H i
Thứ Năm, 14 Tháng 10 Năm 2010 11:21

Tổn ng Th n T Do trên nóc Tháp Rùa / Ngu n: R. Duboil

Cho t i nay ng i ta m i ch bi t đ n tổn ng Bà đ m xòe đ t v n hoa C a Nam tr c Cách m ng tháng Tám. Vào cu i th k XIX, tr c khi ng i Pháp cho chuy n pho tổn ng này đ n đây, ch y là Qu ng Văn Đình, n i tri u đình nhà Nguy n cho t h p m i ng i đ n nghe gi ng v các ch tr ng, thông báo c a tri u đình. Khi đ a tổn ng Bà đ m xòe sang đây, n i này đã bi n đ i. Ng i ta có câu ca:

*Nh Qu ng Văn Đình t đ n nghe
Câu Kê ch ng th y, th y Đ m xòe
Th p đ u b t t i ng ê a gi ng
Choáng óc kèn tây rúc tí toe...*

Tổn ng Th n T Do / Ngu n: OntheNet

Tờ ng n th n T Do trên nóc Tháp Rùa

Tác Giả: Nguy n Phúc Giác H i

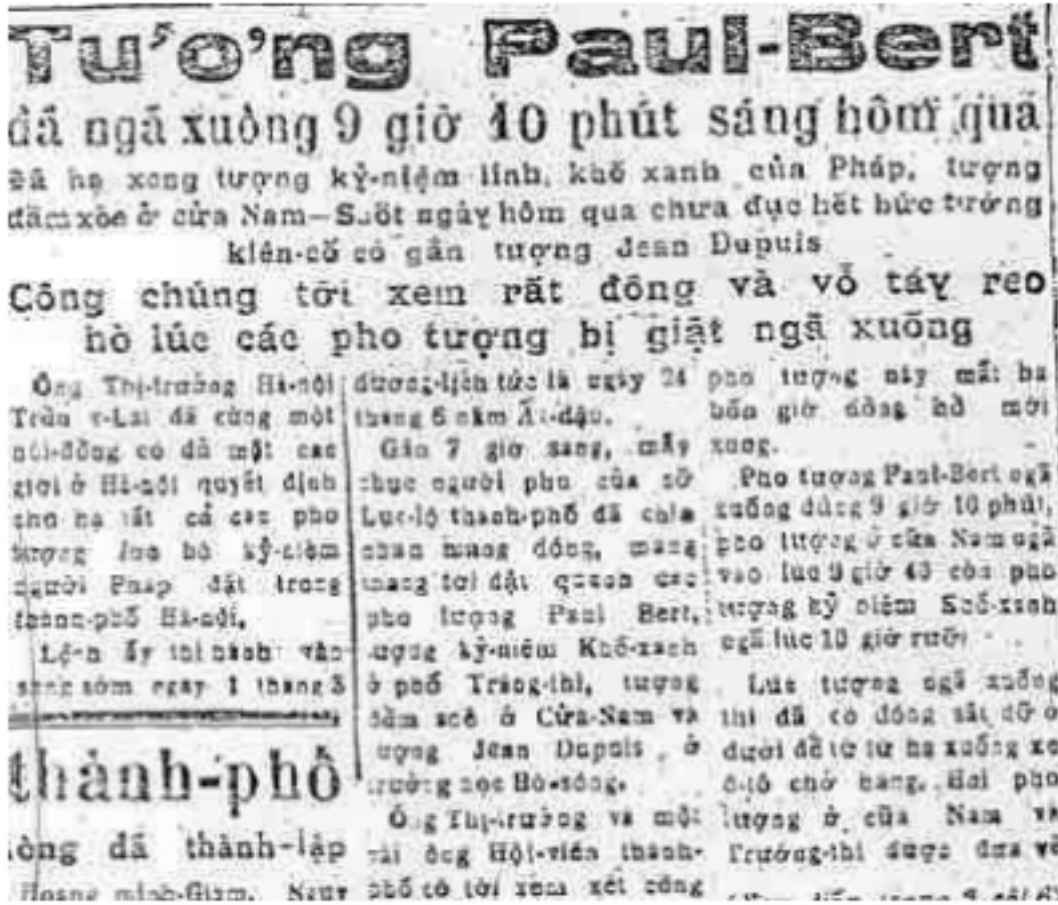
Thứ Năm, 14 Tháng 10 Năm 2010 11:21

☐ *Tờ ng Th n T do t i V n hoa Neyret (nay là v n hoa C a Nam) tr c khi b g t đ . /
Ngu n: OntheNet*

Ít ng i bi t r ng tr c khi đ c chuy n đ n v n hoa C a Nam, tờ ng Đ m xòe còn có m t vài
l n đ ch chuy n khác, và nó đã t ng đ c đ t trên nóc Tháp Rùa. S là sau khi tr ng bày
Tri n lãm Đ u X o Đông D ng, pho t ng đ c đ t v n hoa tr c c a nhà Ngân hàng
Đông D ng, t c v n hoa Chí Linh, n i đ t t ng Lý Thái T bây gi . Đ p qu c khánh n c
Pháp 14/7/1890, Chính ph B o h mu n đ t đ đây t ng Paul Bert (Ng i Vi t g i là Pôn Be)
là th ng s đ u tiên c a Nhà n c b o h , ch t năm 1886 Hà N i.

Ng i Pháp l y ch c a tờ ng Th n T Do đ làm ch cho t ng Paul Bert. V y là ph i tìm m t
ch khác đ đ t t ng Th n T Do. Có ý ki n đ xu t là đ t ch ga xe đ i n B H tr c đây,
nay là đài phun n c tr c nhà Th y T và đ u ph Hàng Đào. Nh ng m t k s Pháp là
Daurelle đ ngh đ t ngay trên nóc Tháp Rùa mà ng i Pháp g i là Ngôi đ n nh (Pagodon)
hay Qui S n Tháp (Tour de l'île de la Tortue). Chi ti t này đ c vi t r t rõ trong cu n “B c K
x a” (Le vieux tonkin) c a Claude Bourrin, vi t v x B c K trong các giai đ o n t 1890 đ n
1894 (nhà in IDEO, Hà N i, 1941, tr. 48-49).

Ảnh tin trên báo Đông Pháp, 2/8/1945, cho biết "Bà m Xe" bị giết ở 9 giờ 45 phút ngày 1/8/1945. / Nguồn: Báo Đông Pháp

Lúc ấy báo chí Pháp thò o luồn rọt nhieu vớ trí đết pho tởng này. Có nên đết nó trên nóc Tháp Rùa không? Và náu đết thì tởng Thôn T Do sá quay mát vá háng nào? Cuái cùng thì tởng Thôn T Do ván đác đết trên nóc Tháp Rùa, mát quay vá ván hoa Paul Bert, tác quay vá tởng Lý Thái Tá báy giá, láng quay vá pháa Nhà Thá Lán. Có 2 tám hình trong cuán sách "Bác ká xáa" minh háa cho đái u đá. Hình thá nhát là toàn cán há Gám, nhìn tá pháa tởng Pôn Be, cho tháy Tháp Rùa, trên có tởng Thôn T Do (hình này láy tá báo L'Indépendance tonkinoise, sá đác biát, ra tháng 7/1891.

Tượng nữ thần Tự Do trên nóc Tháp Rùa

Tài liệu gốc: Nguyễn Phúc Giác Hải
Thư viện số, 14 Tháng 10 năm 2010 11:21

“Liberté sur le Pagodon du Petit - Lac à Hanoi” / Nguồn: Césard/ La Vie Indochinoise (12/1896)

Hình thứ hai là hình Tượng Nữ Tự Do, do Césard vẽ, phía sau có Nhà Tháp Lớn, với ghi chú “Liberté sur le Pagodon du Petit - Lac à Hanoi” (Tượng Nữ Tự Do trên nóc Tháp Rùa ở Hà Nội). Hình này được đăng trong báo La Vie Indochinoise, tháng 12 năm 1896. Điều này cho thấy ít nhất Tượng Nữ Tự Do cũng đã nằm trên nóc Tháp Rùa trong 6 năm, từ 1891 đến 1896, trước khi được chuyển về vị trí hiện tại ở Công viên Độc lập và mang tên “Bà Trưng”.

Tình ng n th n T Do trên óc Tháp Rùa

Tác Giả: Nguy n Phúc Giác H i
Thứ Năm, 14 Tháng 10 Năm 2010 11:21

